

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 3158

Valgklage fra Lene Mørk i forbindelse med folkeafstemningen den 1. juni 2022

Doknr.
527065

Fra Lene Mørk, Aarhus, har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 4. juni 2022, hvori Lene Mørk har klaget over følgende forhold i forbindelse med folkeafstemningen den 1. juni 2022:

Dato
16-06-2022

1. Manglende modtagelse af valgkort i tide for nogle vælgere.
2. Nogle borgere fik fejlagtigt at vide, at de havde stemt, da de afleverede deres valgkort på valgstedet.

Lene Mørk har i klagen oplyst følgende:

”Jeg vil hermed klage over det netop afholdte valg i Danmark. Der har været alt for store uregelmæssigheder og det er fuldstændig uacceptabelt i Danmark! Eks. Borgere der ikke nåede at modtage valgkort inden selve valgdagen, borgere der oplevede at deres personnummer allerede havde stemt, inden de selv ankom til valgstedet (3 personer i Hvidovre). Dette er jo ikke tilladeligt!

Jeg forventer, at I tager affære og erklærer valget ugyldigt, samt får styr på hvorfor vi skal stemme, igen, om noget vi har sagt klart nej til!”

1. Lene Mørks klage over, at ikke alle vælgere modtog valgkort i tide

Indenrigs- og Boligministeriet har forstået Lene Mørks første klagepunkt om manglende levering af valgkort inden afstemningsdagen som en generel klage over, at nogle vælgere ikke har modtaget valgkort forud for afstemningsdagen.

I forbindelse med andre valgklager har PostNord om manglende levering af valgkort inden afstemningsdagen ved vedhæftede e-mail af 9. juni 2022 oplyst følgende:

”Som tidligere nævnt, kan det desværre ikke undgås, at der vil være nogle få tilfælde, hvor menneskelige fejl fører til forsinkelser, når der omdeles knapt 4,3 mio. valgkort.

Det er meget beklageligt over for de enkelte borgere, som ikke har modtaget deres valgkort i tide, men der er intet der tyder på, at der skulle have været et generelt problem eller at problemstillingen er større end ved tidligere valg.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 96, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og § 99, stk. 1, i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022):

”§ 96. [...]

Stk. 2. Når dagen for en folkeafstemning er fastsat, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere og udsende valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg. [...]

Stk. 3. Senest 10 dage før folkeafstemningen bekendtgør indenrigs- og boligministeren dag og tid for afstemningen samt udsendelsen af valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg.

[...]

§ 99. Afstemningen på afstemningsdagen og forberedelsen hertil finder sted i overensstemmelse med reglerne i § 44 og kapitel 7 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2-4.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan desuden oplyse, at følgende fremgår af § 20, 1. og 3. pkt., § 21, § 22, stk. 1, og § 47, 1.-3. pkt., i folketingsvalgloven:

”§ 20. Så snart valglisten er udarbejdet, udsender kommunalbestyrelsen valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten og registreret i Det Centrale Personregister (CPR) med bopæl eller fast opholdssted i kommunen. [...] Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen.

§ 21. Senest 10 dage før valgdagen skal indenrigs- og boligministeren på Indenrigs- og Boligministeriets hjemmeside og i landets dagblade bekendtgøre dag og tid for afstemningen. Samtidig skal det bekendtgøres, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.

§ 22. Kommunalbestyrelsen skal straks behandle de indsigelser, der er nævnt i § 21, samt i givet fald berigtige fejlene ved udfærdigelse af nye valgkort og ved rettelser i valglisten. Sådanne rettelser kan foretages til og med valgdagen.

[...]

§ 47. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. [...]”

Af Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9384 af 7. april 2022 om afholdelse af folkeafstemning onsdag den 1. juni 2022 om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar ved at afskaffe EU-forsvarsforbeholdet fremgår af afsnit 4.2, 4.7.1 og 7.3.1 bl.a. følgende:

”4.2. Generelt om valglisten

[...]

Valglisten består af en 15.-dagsvalgliste, en udlandstilflyttervalgliste, en udlandsdanskervalgliste og en nordatlantvalgliste.

[...]

4.7.1. Udarbejdelse og udsendelse af valgkort

Så snart valglisten er udarbejdet, sender kommunalbestyrelsen valgkort ud til de vælgere, der er optaget på valglisten og registreret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i kommunen, se lovens § 20, 1. pkt., jf. § 96 stk. 2, 1. pkt.

Der skal ikke sendes valgkort til vælgere på udlandsdanskervalglisten eller nordatlantvalglisten.

[...]

Kommunalbestyrelsen (udføres i praksis aktuelt af KMD) skal aflevere alle valgkort, der udskrives efter 15.-dagsvalglisten, til postbesørgelse tids nok til, at de kan være modtaget af vælgerne senest fredag den 27. maj 2022 (5 dage før afstemningsdagen). For at sikre hurtig udbringning orienterer KMD postvæsenet om udsendelsen i god tid inden afleveringen til postbesørgelse.

[...]

Valgkort, der udskrives maskinelt efter udlandstilflyttervalglisten, skal afleveres til postbesørgelse direkte fra KMD senest fredag den 27. maj 2022 (5 dage før afstemningsdagen), så vælgerne så vidt muligt modtager dem mandag den 30. maj 2022. Disse valgkort skal derfor sendes som Quickbreve (dag til dag-forsendelse). Grundet helligdag kan disse valgkort ikke sendes torsdag den 26. maj 2022.

[...] Valgkort udsendt senere end onsdag den 25. maj 2022 skal sendes som Quickbreve (dag til dag-forsendelse).

[...]

7.3.1. Identifikation af vælgeren og afmærkning på valglisten

[...] Det er ikke en betingelse for at stemme, at man har medbragt sit valgkort til stemmeafgivningen, se lovens § 47, 3. pkt., som er gengivet ovenfor. Personer uden fast opholdssted, som kun får tilsendt et valgkort efter anmodning, kan ligesom de vælgere, der har glemt at medbringe deres valgkort, stemme på valgdagen uden valgkort, hvis de medbringer legitimation, f.eks. kørekort, pas eller sundhedskort. Stemmeafgivning uden valgkort kan alene ske på det afstemningssted, som vælgerens (seneste) bopælskommune anviser. Oplysning herom fås ved henvendelse til den pågældende kommune.”

Det følger således af folketingsvalglovens § 20, 1. pkt., og § 47, at kommunalbestyrelsen, så snart valglisten er udarbejdet, udsender valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten, men at det ikke er en betingelse for at stemme, at man har medbragt sit valgkort til stemmeafgivningen. Derudover fremgår det af folketingsvalglovens § 96, stk. 3, jf. § 21 og § 22, stk. 1, at indenrigs- og boligministeren senest 10 dage før folkeafstemningen bekendtgør på ministeriets hjemmeside samt i landets dagblade, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen, der straks skal behandle indsigelser om valgkort og rette eventuelle fejl ved at udfærdige nye valgkort og rette i valglisten.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at ministeriet fredag den 20. og lørdag den 21. maj 2022 i overensstemmelse med folketingsvalglovens § 96, stk. 3, jf. 21, indrykkede annoncer i 26 aviser og dagblade, både landsdækkende og regionale (B.T. dog mandag den 23. maj 2022), med oplysning om, at valgkort ville blive udsendt i de kommende dage til alle, der har stemmeret, og at man kunne henvende sig til sin bopælskommune (borgerservice), hvis man ikke havde modtaget valgkortet senest fredag den 27. maj 2022, eller hvis der var forkerte oplysninger på kortet. Endvidere blev der den 20. maj 2022 lagt en tekst med et tilsvarende indhold på forsiden af ministeriets valghjemmeside valg.im.dk (under aktuelt).

Med hensyn til klagen skal Indenrigs- og Boligministeriet bemærke, at der ikke er noget, der indikerer, at dette punkt i klagen vedrører klager selv. Indenrigs- og Boligministeriet lægger derfor til grund, at der er tale om en generel klage over, at ikke alle vælgere fik valgkort i tide. Indenrigs- og Boligministeriet har noteret sig, at PostNord har beklaget forsinkelsen og oplyst, at det med omdelingen af knap 4,3 mio. valgkort desværre ikke kan undgås, at der vil være nogle få tilfælde, hvor menneskelige fejl fører til forsinkelser. Ministeriet har endvidere noteret sig PostNords tilkendegivelse af, at der ikke er noget, der tyder på, at der skulle have været et generelt problem. Ministeriet skal endelig bemærke, at medbringelse af valgkort ikke er en betingelse for at stemme på valgdagen.

PostNords udtalelse giver herefter ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

2. Lene Mørks klage over, at nogle borgere fejlagtigt fik at vide, at de havde stemt, da de afleverede deres valgkort på valgstedet

Indenrigs- og Boligministeriet har forstået Lene Mørks andet klagepunkt om registreringer på valglisten i Hvidovre Kommune således, at det drejer sig om det forhold, der er beskrevet i vedlagte artikel i Ekstra Bladet, hvori vælgeren Lukas Molzen har udtalt, at han fejlagtigt var registreret som havende stemt, da han mødte op på sit afstemningssted på afstemningsdagen den 1. juni 2022.

Hvidovre Kommune er i anledning af klagen blevet forelagt artiklen og har ved vedhæftede e-mail af 10. juni 2022 oplyst følgende:

"Vælgeren (Lukas Molzen) kommer om eftermiddagen for at stemme. Vi har ikke kunnet få bekræftet fra hverken valgsekretærerne eller de tilforordnede, hvad der sker da han afleverer sit valgkort ved valgbordet, og derfor heller ikke hvorvidt at han skulle være oplyst om, at han allerede havde stemt. Han har af valgbureauet fået udskrevet et erstatningsvalgkort, og har derefter fået udleveret en stemmeseddel.

Vi har fundet vælgerens valgkort frem, og har også fundet hans registrering i den digitale valgliste. Erstatningsvalgkortet er udskrevet kl. 15:39, og han er registreret i den digitale valgliste kl. 15:42. Vi formoder derfor at det er erstatningsvalgkortet, der har dannet grundlag for hans registrering i valglisten. Vi kan således ikke forklare hvorfor han ikke i første omgang, kunne få udleveret en stemmeseddel. Derudover var der nogle tekniske udfordringer i løbet af dagen med den digitale valgliste på Avedøre Idrætscenter, så problemet kan evt. også være af tekniske årsager, hvilket vi desværre ikke kan dokumentere.

Avedøre Idrætscenter havde i løbet af valgdagen 4-5 tilfælde, hvor vælgernes valgkort ikke kunne scannes, og der blev derfor af valgbureauet udskrevet erstatningsvalgkort. Hvidovre kommune vurderer derfor, at det samme er sket i denne episode, da vi ellers ikke har nogen forklaring på det, der er sket.

Vi har ikke kendskab til de to andre episoder som Lene Mørk henviser til i sin klage.

Det vigtigste er at alle vælgere fik lov at stemme – og indenfor relativt kort tid efter fremmødet på valgstedet.”

I anledning af Lene Mørks klage har KMD ved vedhæftede e-mail af 3. juni 2022 bl.a. oplyst følgende:

”Hvidovre Kommune henvendte sig til KMDs valgsupport fire gange på valgdagen, den 1. juni 2022. Ingen af disse henvendelser vedrører dog den sag, der er beskrevet i Ekstrabladets artikel.”

I forbindelse med andre valgklager har KMD endvidere ved vedhæftede e-mail af 9. juni 2022 oplyst følgende:

”KMD fik på valgdagen, den 1. juni 2022, ingen henvendelser om vælgere, der blev afvist på afstemningsstedet med den begrundelse, at de allerede havde stemt.

KMD fik på valgdagen, den 1. juni 2022, to henvendelser om vælgere, der i første omgang blev nægtet at stemme med den begrundelse, at de havde brevstemt. I samarbejde mellem den teknisk ansvarlige på afstemningsstedet og KMD blev årsagen hurtigt fundet og problemet hurtigt løst. De to kommuner havde ikke slettet valglisten med KMDs testdata fra pc'erne med den digitale valgliste, før de kopierede valglisten med de fra CPR-kontoret berigede vælgerdata til pc'erne med den digitale valgliste.

Den digitale valgliste med KMDs testdata indeholder 134 vælgere, af hvilke 36 har brevstemt. Når testdata ikke bliver slettet, før valgdagen, vil der være vælgernummersammenfald mellem testvælgerne og de første 134 vælgerne til folkeafstemningen om forsvarsforbeholdet den 1. juni 2022, også for de 36 testvælgere, der har brevstemmemarkering.

Som nævnt blev fejlen hurtigt rettet i begge kommuner, så den digitale valgliste kvitterede for, at vælgeren måtte få udleveret en stemmeseddel.

Det kan formodes, at Ekstra Bladet ikke har skelnet mellem stemt og brevstemt.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 96, stk. 2, 1. pkt., § 99, stk. 1, og § 100, stk. 1, i folketingsvalgloven:

”§ 96. [...]

Stk. 2. Når dagen for en folkeafstemning er fastsat, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere og udsende valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg. [...]

[...]

§ 99. Afstemningen på afstemningsdagen og forberedelsen hertil finder sted i overensstemmelse med reglerne i § 44 og kapitel 7 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2-4.

[...]

§ 100. Ved folkeafstemning kan der brevstemmes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 8 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2-4.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan desuden oplyse, at følgende fremgår af § 47, § 53, § 60, stk. 1, 1. pkt., § 61, stk. 1, 3 og 7, § 65, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 66, stk. 1, 1. pkt., og § 67 i folketingsvalgloven:

”**§ 47.** Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om sit navn og sin bopæl. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.

[...]

§ 53. Enhver vælger kan brevstemme i enhver kommune her i landet.

[...]

§ 60. Brevstemmematerialet består af stemmeseddel, konvolut, følgebrev og yderkuvert. [...]

[...]

§ 61. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren. Herefter udleveres brevstemmematerialet, jf. § 60.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen. Vælgeren lægger herefter konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet i yderkuverten og lukker yderkuverten i overværelse af stemmemodtageren. Vælgeren udfylder yderkuverten med sit navn, sin fødselsdato og sin bopæl i overværelse af stemmemodtageren.

Stk. 4-6. [...]

Stk. 7. Yderkuverten sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren er optaget på valglisten.

[...]

65. Valgstyrerne gennemgår brevstemmerne inden afstemningens begyndelse og om nødvendigt 1 eller 2 dage før valgdagen. Yderkuverterne åbnes, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning. [...]

[...]

§ 66. Når en brevstemme kan komme i betragtning, sættes et mærke ved vælgerens navn på valglisten, der angiver, at vælgeren har afgivet brevstemme. [...]

[...]

§ 67. En vælger, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning, kan ikke stemme ved afstemningen på valgdagen.”

Af Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9384 af 7. april 2022 om afholdelse af folkeafstemning onsdag den 1. juni 2022 om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar ved at afskaffe EU-forsvarsforbeholdet fremgår af afsnit 7.3.3 bl.a. følgende:

”7.3.3. Vælgere, der møder frem på valgdagen, men er afmærket på valglisten som en vælger, der allerede har stemt eller brevstemt

Vælgere, der har afgivet en brevstemme, som er taget i betragtning, kan ikke stemme ved afstemningen på valgdagen, se lovens § 67.

Valglisteføreren må, inden stemmesedlen udleveres, sikre sig, at vælgeren ikke er afmærket på valglisten som en vælger, der tidligere har stemt eller brevstemt, og at afmærkningen på valglisten er korrekt. Viser det sig, at vælgeren er afmærket på valglisten som en vælger, der tidligere har stemt eller brevstemt, må valglisteføreren derfor undersøge, om vælgerens valgkort eller brevstemme er afleveret til afstemningsstedet.”

Det følger således af folketingsvalglovens §§ 65 og 66, at valgstyrrerne inden afstemningens begyndelse gennemgår brevstemmerne og undersøger, om brevstemmerne kan komme i betragtning. Hvis brevstemmen kan komme i betragtning, sættes et mærke ved vælgerens navn på valglisten, der angiver, at vælgeren har afgivet brevstemme. Det følger videre af folketingsvalglovens § 67, at en vælger, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning, ikke kan stemme ved afstemningen på valgdagen.

Med hensyn til klagen skal Indenrigs- og Boligministeriet bemærke, at der ikke er noget, der indikerer, at dette punkt i klagen vedrører klager selv. Indenrigs- og Boligministeriet lægger derfor til grund, at der er tale om en generel klage over, at nogle borgere fejlagtigt fik at vide, at de havde stemt, da de afleverede deres valgkort på valgstedet.

Indenrigs- og Boligministeriet har noteret sig Hvidovre Kommunes oplysning om, at de tekniske problemer i forbindelse med registreringen af de berørte vælgeres valgkort konkret blev løst ved at udskrive erstatningsvalgkort, der derefter dannede grundlag for afmærkning af vælgerne på valglisten, inden for relativt kort tid efter vedkommendes fremmøde på afstemningsstedet. Ingen vælgere blev således af denne årsag afskåret fra at afgive stemme.

Indenrigs- og Boligministeriet har desuden noteret sig KMD's oplysning om, at KMD på valgdagen den 1. juni 2022 fik to henvendelser om vælgere, der i første omgang blev nægtet at stemme med den begrundelse, at de havde brevstemt. Ministeriet har endvidere noteret sig KMD's oplysning om, at den teknisk ansvarlige på afstemningsstedet i samarbejde med KMD hurtigt fik fundet årsagen til, at vælgerne på valglisten fejlagtigt var markeret som havende brevstemt, at problemet hurtigt blev løst, og at de pågældende vælgere herefter kunne afgive deres stemme.

Hvidovre Kommunes og KMD's udtalelser giver herefter ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

Klagen giver ikke i øvrigt Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov